

záznam zástavního práva nebyl vymožen (§ 36 knih. zák.), nýbrž že byl povolen podle žádosti dovolacího rekurenta na základě dlužního úpisu, na němž nebyly podpisy dlužníků soudem nebo notářem ověřeny (§§ 31 prvý odstavec a 35 knih. zák.). Nejde tedy o záznam, jež nutno podle § 41 písm. c) knih. zák. spraviti sporem. V takovém případě však nepřichází ustanovení § 228 ex. ř. vůbec v úvahu, jak bylo vysloveno a blíže odůvodněno již v rozhodnutí uveřejněném ve sb. n. s. pod čís. 6122, a jelikož z jiného důvodu odpor nebyl podán, neměl exekuční soud zákonného podkladu (§§ 210 a 228 ex. ř.), by ke knihovně zaznamenané pohledávce nepřihlížel, aneb odpor odkázal na pořad práva. Na tom nic nemění okolnost, že knihovní soud zcela zbytečně a nemístně udělil lhůtu ke spravení záznamu, nehledíc k tomu, že se při tom ani neřídil předpisem § 42 odst. 1 knih. zák., podle něhož jest spravovací žalobu podati do 14 dnů po dni doručení výměru o záznamu. Rekursní soud proto pochybil, změniv rozvrhové usnesení v ten rozum, že se k této zaznamenané pohledávce vůbec nepřihlíží.

Čís. 12354.

Služební poměry železničních zaměstnanců.

Unifikovaným zaměstnancům košicko-bohumínské dráhy jest, hledíc k zákonu ze dne 21. prosince 1920, čís. 690 sb. z. a n., a k prováděcímu unifikacímu nařízení vydanému v rámci tohoto zákona pro vyměření pensijních požitků započítati t. zv. válečná půlletí (zákon ze dne 23. července 1919, čís. 457 sb. z. a n.).

(Rozh. ze dne 10. února 1933, Rv II 473/31.)

Žalobce byl od 23. září 1899 ve službách Košicko-Bohumínské dráhy. Výnosem ředitelství státních drah v Olomouci ze dne 14. června 1928 byl dán žalobce dnem 1. září 1928 do trvalé výslužby. Výnosem téhož ředitelství ze dne 29. července 1928 bylo mu vyměřeno výslužné, při čemž nebyla započtena 2½ léta válečná podle zákona ze dne 3. července 1919, čís. 457 sb. z. a n. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na československém železničním eráru, by žalovaný byl uznán povinným platiti žalobci od 1. září 1928 k vyplacené pensii dalších ročních 662 Kč 98 h měsíčně předem, a odůvodňoval žalobní žádost tím, že bylo mu započísti též válečná pololetí. **O b a n i ž š í s o u d y** uznaly podle žaloby, **o d v o l a c í s o u d** z těchto důvodů: Nemůže býti pochybnosti o tom, že zákon čís. 457/1919 měl za účel nejen úpravu postupových, nýbrž i pensijních požitků veřejných zaměstnanců. To praví výslovně v § 1, odst. (2) a v § 6. Válečné pololetí jest připočítati k celkové služební době a podle délky takto zjištěné služební doby jest zjistiti pensijní základnu. Opačný názor žalované strany, že by se mělo přihlížeti jen k stanovám pensijního fondu, není tedy správný. Rovněž nelze pochybovati o tom, že se zákon ten vztahuje i na zaměstnance státních drah (§ 6), což žalovaná strana ani nenapadá. Jest také ne-

pochybné, že výnosem ministerstva železnic ze dne 24. září 1921, čís. 48.781 byly rozšířeny na zaměstnance Košicko-bohumínské dráhy veškeré předpisy osobní, platové, pensijní, o povolování darů z milosti, jestliže v předepsané lhůtě zažádají o unifikaci. Tento výnos je provedením § 4 zák. čís. 690/20, kterým bylo uděleno státní správě železniční právo rozšířiti všecky ve výnosu uvedené předpisy, platící pro zaměstnance státních drah na zaměstnance soukromých drah do státní správy převzatých. Žalobce žádost o unifikaci podal, vzdal se ve smyslu ustanovení výnosu toho všech práv nabytých dle předpisů Košicko-bohumínské dráhy a byl podle dekretu ze dne 28. prosince 1921 čís. 14.579 unifikován s účinkem od 1. ledna 1921, jak ve výnosu ustanoveno, t. j. byla na něho rozšířena platnost předpisů služebních, osobních, platových, pensijních a o povolování darů z milosti atd., platných pro čsl. státní dráhy. Tu pak bylo řešiti tyto otázky: I. Jaký význam mají slova výnosu, že se rozšiřují předpisy výše uvedené na unifikované zaměstnance s působností od 1. ledna 1921, zejména, je-li omezeno podřízení zaměstnanců soukromých drah předpisům platným pro zaměstnance státních drah časově tak, že měla platiti teprve pro budoucnost od 1. ledna 1921, či zda měla slova ta jen ten význam, že unifikace provedená až po vydání výnosu ze září 1921 měla míti účinek jako by provedena byla 1. ledna 1921, tedy se zpětnou platností. II. Může-li unifikovaný zaměstnanec v tomto případě činiti nárok na připočtení válečných let, ač nebyl 1. listopadu 1918 ve službě veřejné neb jí na roveň postavené ani v podniku státem spravovaném, neboť žalobce byl zaměstnancem soukromé dráhy. Ad I. Odvolací soud se plně připojuje k názoru prvního soudu, že slova »s působností od 1. ledna 1921« měla znamenati jen zpětnou účinnost rozšíření oněch předpisů na žalobce provedeného v prosinci 1921 k 1. lednu 1921. To plyne již z odst. 7 cit. výnosu, jímž se upozorňují zaměstnanci Košicko-bohumínské dráhy, že přiznání rozšíření předpisů čsl. státních drah platí i co do předpisů po publikaci unifikačního výnosu ministerstva železnic, vydaných na příklad ohledně prováděcího nařízení k zák. čís. 222/20. Jednak se tu mluví o budoucích předpisech, čehož by nebylo třeba, kdyby výnos byl zamýšlen jen pro budoucnost, ale mimo to mluví i o zákonu čís. 222/20, který by podle názoru hájeného žalovanou stranou neměl vůbec přijíti v úvahu, kdyby zákony vydané před 1. lednem 1921 neměly pro zaměstnance unifikované platiti. To plyne také z ustanovení výnosu, že unifikovaný zaměstnanec musí se zříci všech práv dosud nabytých. Důsledkem toho jest osobní a služební poměry po celou předešlou dobu posuzovati podle předpisů platných pro zaměstnance státních drah. Citovaný výnos nelze tedy vykládati, jak jej žalovaná strana vykládá, a správný je výklad prvního soudu. Ad II. Rovněž jest správný názor prvního soudu, že unifikací byly rozšířeny na žalobce také předpisy zák. čís. 457/1919. Účelem zmocnění podle § 4 zák. čís. 690/20 bylo, by pokud lze u všech zaměstnanců drah státem spravovaných, byly předpisy osobní, služební, platové a pensijní uvedeny v soulad s předpisy o zaměstnancích státních drah. Proto se podle unifikačního výnosu mu-

sili zaměstnanci, kteří chtěli býti unifikováni, vzdáti všech práv nabytých za služební doby u soukromé dráhy. Unifikací byli postaveni tito zaměstnanci na roveň zaměstnancům státních drah, a to, jak se výslovně ve výnosu i v žalobcovu dekretu praví, i ohledně osobních i ohledně pensijních předpisů. Bylo-li přiznáno zaměstnancům státních drah započtení válečných pololetí i do postupu i pense, má žalobce, kterému byla válečná pololetí dle cirkuláře ředitelství Košicko-bohumínské dráhy čís. 64 v Ämtliche Nachrichten ze dne 25. května 1920, čís. 10 započtena do postupu, nárok na započtení válečných let do služební doby rozhodné pro zjištění pensijní základny. Ovšem má žalovaná strana pravdu, že nelze to vyvozovati z výnosu ze dne 24. listopadu 1922, čís. 38.470, ježto se ve výnosu tom mluví jen o připočtení 2½ roku všeobecně, nikoliv 2½ roku válečných a toto připočtení 2½ roku mělo sloužiti k doplnění služební doby, by získali zaměstnanci neunifikovaní nárok na plnou pensi. Byly-li na žalobce rozšířeny předpisy osobní, platové a pensijní, platící pro zaměstnance státních drah, jest tím rozuměti všechny předpisy těchto poměrů se týkající, platné a závazné jak před unifikací, tak samozřejmě i později po unifikaci vydané. Jest bezvýznamné, zda byl žalobce dne 1. listopadu 1918 ve veřejné službě železniční, či ve službě soukromé. Ostatně i soukromý podnik Košicko-bohumínské dráhy sloužil veřejnosti, rozdíl je jen v osobě vlastníka. Že ve službě železniční žalobce toho dne byl, jest nesporné. Zákon čís. 222/1920, vydaný před unifikací žalobce, by se rovněž nemohl vztahovati na žalobce, any podle názoru žalované strany platily by jen předpisy vydané po 1. lednu 1921. A přece je výslovně použití jeho citováno ve zmíněném výnosu čís. 46.781. Z toho, že se výnos nezmiňuje výslovně o zákonu čís. 457/1919, nelze vyvozovati, jak žalovaná má za to, že jest jeho použití na žalobce vyloučeno. To by pak byly i ostatní předpisy a zákony, upravující služební poměry železničních zaměstnanců, vyloučeny. Stačí, že se ve výnosu praví, že se rozšiřují na unifikované zaměstnance všechny předpisy osobní, platové a pensijní atd., dosud platné, a tudíž byl tím rozšířen na žalobce i předpis o započtení válečných let. Tímto rozšířením byla vyslovena fikce, jako by žalobce byl býval ve službě státních drah dne 1. listopadu 1918. Z té okolnosti, že neunifikovaní zaměstnanci nemají nárok na započtení válečných pololetí, nelze usuzovati, že unifikovaný žalobce nárok ten neměl. Vždyť i neunifikovaným zaměstnancům povoluje výnos čís. 3847/22 připočtení 2½ roku za jistých podmínek tam uvedených, a, ač to nejsou válečná pololetí, je to přec jen výhoda obdobná válečným pololetím. Přiznáno-li pak unifikovaným připočtení 2½ roku ke služební době, má na toto připočtení tím spíše nárok unifikovaný žalobce, který přece měl za vzdání se výhod ze služby soukromé dostati výhody platící pro zaměstnance státních drah. Stanovisko zaujaté ve výnosu čís. 71.758/25, že unifikovaní zaměstnanci nemají nárok na započtení válečných pololetí, odporuje výnosu čís. 46.781/1921, protože vylučuje použití zákona čís. 457/1919, ač ve výnosu čís. 46.781/21

byly rozšířeny na unifikované zaměstnance všechny předpisy o poměrech výše uvedených.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání vytýká napadenému rozsudku pouze nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), avšak neprávem. V zákoně ze dne 23. července 1919, čís. 457 sb. z. a n. o připočtení válečných let státním zaměstnancům bylo v třetím odstavci § 5 výslovně zdůrazněno, že ustanovení §§ 1 až 4 zákona platí obdobně i pro všechny ostatní civilní státní zřízence, počítajíc i veškeré zaměstnance ve státních závodech i podnicích a fondech státem spravovaných. Platil tedy i předpis § 1 dotč. zákona — podle něhož t. zv. válečná půlletí se připočítávají zaměstnancům, jsoucím 1. listopadu 1918 v aktivní státní službě, nejen do postupu, ale podle druhého odstavce i k celkové služební době pro vyměření pensijních požitků — též pro železniční zaměstnance státních drah, jichž služební poměr ku čsl. státu byl soukromoprávní (§ 19 org. statutu ze dne 19. ledna 1896, čís. 16 ř. zák.). Zákonem ze dne 22. prosince 1920, čís. 690 sb. z. a n. bylo v odst. (2) § 4 přiznáno ministerstvu železnic právo, by rozšířilo na zaměstnance soukromé železnice převzaté do státní správy předpisy služebních a pracovních řádů, jakož i předpisy o pojišťování pensijním, nemocenském a úrazovém, platné u čsl. státních drah. V rámci tohoto zákonného zmocnění vydalo ministerstvo železnic prováděcí unifikační nařízení výnosem ze dne 24. září 1921, čís. 46.781, uveřejněným v úředním listu košicko-bohumínské dráhy ze dne 20. října 1921 čís. 27. Z doslovu tohoto nařízení jest patrné, že jím byly právě na základě zákona čís. 690/1920 sb. z. a n. rozšířeny veškeré předpisy osobní, platové i pensijní čsl. státních drah na zaměstnance košicko-bohumínské dráhy, jsoucí již v činné službě čsl. státních drah, nebo drah spravovaných čsl. státní správou železniční, pokud do 30. listopadu 1921 se přihlásili a žádali, by byli přijati »za unifikované« a zároveň se písemně zavázali, že se podrobují veškerým osobním, pensijním a jiným předpisům čsl. státních drah a že se zříkají všech práv nabytých podle předpisů košicko-bohumínské železnice. Dále bylo v nařízení zdůrazněno, že zaměstnancům košicko-bohumínské dráhy, jimž se přizná rozšíření předpisů čsl. státních drah, náleží veškerá práva i povinnosti podle předpisů platných pro zaměstnance čsl. státních drah, a to s působností od 1. ledna 1921. Konečně bylo unifikovaným zaměstnancům košicko-bohumínské dráhy zajištěno zařazení do pořadových statusů zaměstnanců čsl. státních drah s označením K. B., a to podle zásady, že obdrží pořadí za dosavadními příslušníky dotyčného statusu stejného půlročí. O žalobci jest nesporno, že se ve smyslu unifikačního nařízení ze dne 24. září 1921 čís. 46.781-III. včas přihlásil a že byla na něho rozšířena platnost předpisů osobních, platových, pensijních atd. čsl. státních drah, což jest patrné i z jeho dekretu ze dne 28. prosince 1921 čís. 14.579.

Nižší soudy správně dolíčily, že rozšířením osobních, platových i pensijních předpisů čsl. státních drah na žalobce stal se účastným i výhody připočítání t. zv. válečných půlletí k celkové služební době pro vyměření pensijních požitků a lze k jejich podrobným a výstižným důvodům dovolatele v podstatě odkázati a jest k vývodům dovolacím ještě uvésti toto: Bylo-li unifikačním nařízením zaměstnancům košicko-bohumínské dráhy uloženo, že se musí zřici všech práv nabytých podle předpisů košicko-bohumínské železnice a při tom v závorce podotčeno — »že započítatelná léta členství v pensijním fondu nebo v podporovacím ústavu košicko-bohumínské dráhy se uznají za členská léta v pensijním fondu čsl. státních drah« — lze tomu rozuměti jen tak, že členská léta získaná v dřívějším fondu unifikovaní zaměstnanci neztratí, nýbrž že se jim i v pensijním fondu čsl. státních drah započítají stejnou časovou délkou. Tím však nebylo nijak vyloučeno, že se jim nesmí dostati jiných výhod při započítání celkové služební doby pro vyměření pense, na které podle pensijních předpisů košicko-bohumínské dráhy nároku neměli, zvláště když hned v následujícím odstavci unifikačního nařízení bylo zdůrazněno, že jim n á l e ž í v e š k e r á p r á v a a p o v i n n o s t i p o d l e p ř e d p i s ů p l a t n ý c h p r o z a m ě s t n a n c e č s l . s t á t n í c h d r a h . Ze souvislosti dotčených odstavců výnosu lze logicky dospěti jen k závěru, že unifikací stali se převzatí železniční zaměstnanci účastnými všech práv a výhod, které v době účinnosti unifikace pro ně, t. j. 1. ledna 1921 již měli zaměstnanci čsl. státních drah. Mezi tyto výhody patřilo i právo na připočítání válečných půlletí do celkové služební doby pro vyměření pensijních požitků. Nesejde na tom, jaké byly stanoveny podmínky v zákoně čis. 457/19 pro získání nároku na započítání válečných půlletí ani na tom, že žalobce dne 1. listopadu 1918 nebyl ve službách státu nebo v jiných veřejných službách, poněvadž právním důvodem pro nabytí těchto práv u unifikovaných zaměstnanců košicko-bohumínské dráhy byl pozitivní předpis § 4 ods. 2 zákona čis. 690/1920 sb. z. a n. — zmocňující ministerstvo železnic, by na převzaté — unifikované — zaměstnance rozšířilo služební, platové i pensijní předpisy, platné pro čsl. státní dráhy — a v jeho rámci vydané unifikační nařízení a jest proto i bezvýznamné, že tato výhoda započítání válečných půlletí do pense nebyla již košicko-bohumínskou drahou přiznána převzatým zaměstnancům. Dnem 1. ledna 1921, t. j. dnem převzetí košicko-bohumínské dráhy do státní správy podle § 1 provozní smlouvy byli převzati unifikovaní zaměstnanci též do pensijního fondu čsl. státních drah, nabyvše v něm stejných práv a povinností jako zaměstnanci čsl. státních drah a ztrativše naproti tomu veškeré nároky a nabytá práva členstvím v dřívějším pensijním fondu košicko-bohumínské dráhy s jedinou výjimkou započítání let členství v pensijním fondu, o níž se bylo již zmíněno. Z těchto důvodů plyne i právní mylnost názoru dovolatele, že proti žalovanému čsl. státu mohl by se žalobce domáhati výhody připočtení t. zv. válečných pololetí jen, kdyby byl prokázal, že válečná půlletí byla mu již košicko-bohumínskou drahou připočítána k t. zv.

započítatelným létům členství v jejím pensijním fondu, a že jen v tomto případě by mohl z titulu unifikace požadovati totéž i na státní správě železniční. Dovolání mylně doličuje z odst. 7 u n i f. v ý n o s u — vymezujícího rozsah rozšíření předpisů čsl. státních drah na unifikované zaměstnance — že prý se nemohl vztahovati také na předpisy vydané před účinností unifikačního výnosu, t. j. před 1. lednem 1921 — neboť při tom nedbá přesného doslovu tohoto ustanovení — »že přiznání rozšíření předpisů čsl. státních drah platí i ohledně předpisů po publikaci unifikačního výnosu«. Právě spojka »i« zřetelně vysvětluje, že unifikační výnos má na mysli nejen předpisy po jeho publikaci vydané, nýbrž i předpisy platné do publikace výnosu. Nižší soudy případně vložily též právní význam slov unifikačního výnosu »s působností od 1. ledna 1921«. Z dovolacích vývodů nelze poznati, v čem spatřuje dovolání rozdíl mezi výrazem použitým v unifikačním výnosu »s působností« od 1. ledna 1921 a výrazem »s platností« od 1. ledna 1921. Že ani ministerstvo železnic takového rozlišování nečinilo, patrně z jeho pozdějšího výnosu ze dne 11. dubna 1925, v němž používá jen výrazu »s platností« od 1. ledna 1921. Dovolání nemůže však nic vyléčiti v této rozepři ve prospěch žalovaného čsl. státu ani z dovolávaných rozhodnutí nejvyššího soudu sb. 7838 a Rv III 229/22, Rv III 542/23 a Rv II 61/29, neboť pro tento spor nemá významu obírat se otázkou právního poměru čsl. státu jako přejímatele správy ku košicko-bohumínské železnici, jež byla řešena v rozhodnutích ve sb. n. s. 7838 a 9538, ani právními a finančními účinky mezi těmito plynoucími z přiznání sporné výhody žalobci, jako unifikovanému zaměstnanci podle předpisů platných u čsl. státních drah.

Čís. 12355.

Je-li desítiprocentní přírážka k účtu částí účtu, jež zaplatil host hostinskému po případě číšníkovi jako jeho zřízenci a přísluší-li její případné rozdělení mezi číšníky hostinskému, jest k přírážce přihlížeti jako k části mzdy.

(Rozh. ze dne 11. února 1933, Rv I 1742/31.)

Jan K. byl sklepníkem v kavárně žalovaného v Karlových Varech. Jeho výdělkem kromě stravy a volného bytu bylo, že přirážel hostům na účty 10%. Žalobkyni byla povolena proti Janu K-ovi exekuce zabavením a příkázáním k vybrání nároku Jana K-a proti žalovanému. Žalovaný odepřel strhovati mzdu Janu K-ovi, ježto prý Jan K. od něho mzdu nemá, nýbrž si jen vybírá 10% zpropitného od hostů. Žalobě o zaplacení zabavené mzdy bylo o b ě m a n i ž š í m i s o u d y vyhověno, o d v o l a c í m s o u d e m z t ě c h t o d ů v o d ů: Podle posudku znalců, jehož správnost není napadána, náleží 10%, jež se přiráží k účtu hostů, sklepníku, je-li jen jeden. Je-li sklepníků více, dělí se 10% mezi